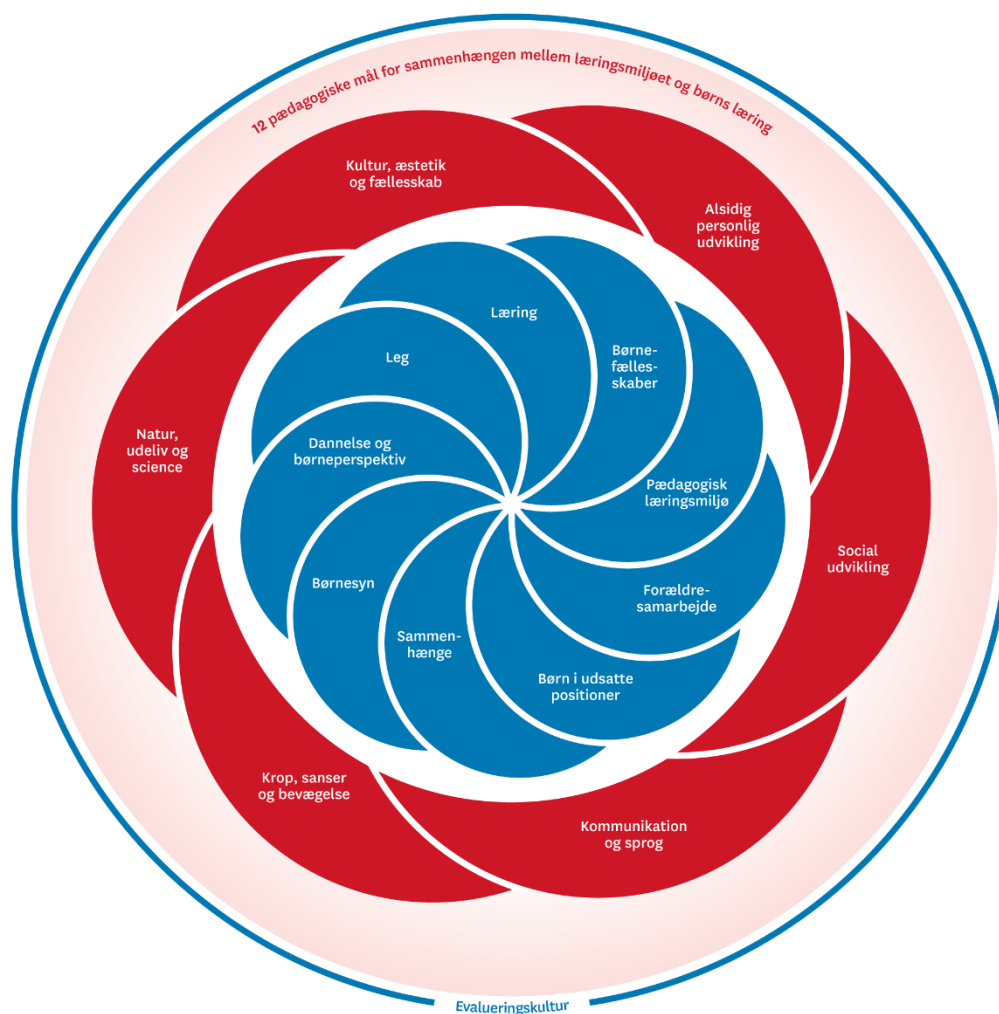

Pædagogisk læreplan for Hawkantsbørn Hanstholm Naturvuggestue 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formid-

ler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

HAWKANTSBØRN

Vi er i alt tre afdelinger: Friskolen, Naturbørnehaven og **Naturvuggestuen**

Naturvuggestuen er en vuggestue med plads til 17 vuggestuebørn.

Vi bor sammen med Hanstholm friskole, Helshagevej 1, 7730 Hanstholm.

Børn kan starte her som 0 - 2-årige og kan være her indtil børnehavestart.

Vi arbejder ud fra de Grundtvig-Koldske tanker hvor hvert enkelt individ er unikt og hvor fællesskabet er i centrum.

Naturen er det centrale omdrejningspunkt, således at vuggestuens hverdag tager udgangspunkt i naturens og årets gang. Vi er mere ude end de fleste andre vuggestuer, og det daglige ude liv giver børnene gode naturoplevelser og sansemæssige oplevelser af enhver art. Vi er medlem af Friluftsrådets "De grønne spire"

Børn der bliver indskrevet i Naturvuggestuen har fortrinsret til at blive indskrevet i Naturbørnehaven.

I Naturvuggestuen serveres der sundt og varieret mad, kold som varm. Der er bespisning hele dagen, dvs. morgenmad, formiddagsmad, frokost og eftermiddagsmad.

Åbningstid: Mandag – torsdag: kl. 6.15 – 16.30, fredag kl. 6.15 – 16.00

Naturvuggestuen administrerer selv venteliste og optagelse i vuggestuen, det er derfor vigtigt at henvende sig direkte hvis I gerne vil have en plads til jeres barn. **Tlf: 97 96 23 44**

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn:

Det at være barn har en værdi i sig selv. Vi skaber læringsmiljøer der tager udgangspunkt i barnets perspektiv, således at barnet har medbestemmelse, føler sig set og forstået og hvor vi har god tid og ro til at give barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

I vuggestuen arbejder vi derfor på at skabe et lærings- og udviklingsmiljø med tid og ro til nærvær og rum til fordybelse. Det er vigtigt at barnet får erfaring i at være til stede i sig selv og hvor det oplever ro til at være og til at lære. Nærvær og fordybelse kommer ikke nødvendigvis af sig selv i en vuggestue, hvor barnet bliver påvirket af mange ydre stimuli. For at opnå dette, er vi opmærksomme på vigtigheden af nærvær, langsommelighed og ro, hvilket igen skaber rammer der inviterer til fordybelse, trivsel og udvikling.

Vi arbejder ud fra den pædagogiske retning om anerkendende relationer, der er et væsentligt grundlag for vores daglige pædagogiske arbejde.

Anerkendende relationer handler om flg.:

- *I det daglige samspil med barnet udviser vi respekt for barnets integritet.*
- *Vi forsøger at sætte os i barnets sted for at forstå barnets handlinger.*
- *Vi er anerkendende i samspillet med barnet, dvs. positiv, indlevende og respektfuld.*
- *Vi tilstræber at være tydelig og forudsigelig overfor barnet.*
- *Vi går ud fra tesen om, at barnet altid har en grund til at gøre som det gør.*
- *Vi hjælper og opmuntrer barnet til selv at finde løsninger.*

- Vi er opmærksomme på at vi som rollemodeller overfører holdninger og værdier til barnet.

Barnet udvikler derved:

- **Selvværd**, barnet kommer til at tro på sig selv og opleve at have betydning for sine omgivelser.
- **Selvrespekt**, barnet lærer hvad det står for og får derved selvindsigt.
- **Respekt for andre**, ved at holde af sig selv udvikler barnet empati og sociale kompetencer.
- **Selvstændighed**, når barnet oplever at blive set i sine handlinger opbygger det erfaringsgrundlag for at handle og finde løsninger.

Dannelse og børneperspektiv:

Vi skaber sammenhænge og aktiviteter i hverdagen, hvor barnet inviteres til at være deltagende og hvor vi støtter barnet i selv at være med til at skabe læring. Vi iagttager barnet i disse sammenhænge og støtter op omkring barnets initiativer, går i barnets spor, så barnet oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteter.

Det er dog det pædagogiske personale der tager lederskabet i processerne. Lederskab i vuggestuen er måden hvorpå den voksne organiserer samspillet, så arbejdet med børnene altid er udviklingsstøttende og konstruktivt. Selv om vi i vuggestuen arbejder med at se og følge barnets initiativer, er vi meget bevidste om, at det er vi voksne, som har ansvaret for samspillet med børnene og at skabe en udviklende hverdag.

Leg:

Leg har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen fremmer blandt andet fantasien, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Derfor er vi opmærksomme på at give god plads til børns spontane og selvorganiserede leg. Vi er opmærksomme på hvordan legefællesskaberne udvikler sig og vi rammesætter om nødvendigt legen så alle trives i legen. Vi sætter bevidste pædagogiske aktiviteter i gang med en lille gruppe børn, med det formål at åbne børnenes opmærksomhed på hinanden, dermed skabes relationer imellem børnene.

Vi er parate til at gribe ind, hvis legen udvikler sig i en uheldig retning og kan hjælpe til med at give legen næring eller ny retning. I mange situationer må vi voksne prøve at aflæse børnenes intentioner og hjælpe dem med at komme ind i legen og inddrage hinanden. Det handler om at følge, forstå og inddrage barnets perspektiv. Tid og nærvær er det vigtigste, vi kan tilbyde i børnenes lege.

Den sociale udvikling bliver gennem den frie leg styrket og stimuleret. Børnene lærer at passe på sig selv ved at sige STOP, hvis andre overskrider deres grænser, ligesom de lærer at hjælpe hinanden og tage hensyn til andres grænser og følelser. Vi øver meget

turtagning i legenes univers og i fællesskabet med hinanden, hvor børnene øver sig i at forstå hinandens behov.

Læring:

Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer som fx frokosten. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner. De lærer ved at opleve nyt og ved at opleve at de fx kan bidrage til at ændre på regler og finde innovative og kreative løsninger på udfordringer i de sammenhænge, de indgår i i fællesskab med andre børn og voksne. Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs.

Det pædagogiske personale i vuggestuen iagttager hvad børnene er optagede af i deres lege og når vi er ude på ture i naturen. Iagttagelserne kan vi bruge som pejlemærke til hvad der er oplagt at arbejde videre med i vores planlagte aktiviteter. Da vi er en naturvuggestue, har vi særligt fokus på hvad der sker i naturen og vi opholder os udendørs hver dag. Vores børn og pædagoger har derfor særlig skærpede sanser for hvad der sker i naturen.

Vi er opmærksomme på at vi skal give os god tid, så barnet får mulighed for at deltage og gøre opdagelser på deres eget niveau. Derved har barnet den bedste mulighed for læring i de forskellige situationer igennem hele dagen (Learning by doing). Vi er derfor bevidste om at vi ikke skal have for mange aktiviteter på programmet.

Børnefællesskaber:

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammen for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

I naturvuggestuen har vi skabt en struktur som giver god mulighed for at tilgodese både det individuelle og fællesskabet.

Børnene er tilknyttet en fast gruppe med faste voksne. Det har den betydning, at det pædagogiske personale har en mindre gruppe børn at være tæt på, iagttage og støtte i at indgå i fællesskabet og ligeledes støtte deres individuelle behov.

I ydertimerne af dagen er vore 2 børnegrupper samlet, og børnene har i dette tidsrum mulighed for at etablere venskaber på tværs af alder.

Vuggestuen er fysisk beliggende på Hanstholm Friskole. Skolebørnene, som selv har gået i vuggestue engang, kommer ofte og bede om at komme på besøg og lege med vuggestuens børn. Her kan vi se børnefællesskaber opstå på tværs af alder, køn og kultur. Nogle af vuggestuens børn er endda så heldige, at det er deres store søskende eller en anden bekendt der kommer på besøg og leger.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Med det pædagogiske læringsmiljø forstås et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er et krav, at det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal være til stede hele dagen.

Vuggestuens praksis er tilrettelagt så børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig hele dagen, og ikke kun om formiddagen hvor der er gruppetid. Dette gør vi bl.a. ved at sørge for at der er god normering over hele dagen, så der også om eftermiddagen er mulighed for at sætte en aktivitet i gang og at støtte op om børnenes initiativer.

Vuggestuen er indrettet med legekroge som giver børnene mulighed for at lege forskellige lege alene eller sammen med et par venner. Hvis et barn bliver frustreret på grund af at det bliver forstyrret af andre børn i sin leg, hjælper vi barnet til at finde et uforstyrret sted at lege videre.

På de tidspunkter af dagen hvor der ikke er planlagte aktiviteter, sørger de pædagogiske medarbejdere for at fordele sig i huset med leg eller daglige rutiner med hver sin lille gruppe børn. Der skabes rolige og nærværende omgivelser for børnene, hvor den voksne og børnene kommunikerer og taler om det de foretager sig sammen, så der er de bedste betingelser for læring og udvikling. Det kan fx være: Tumbleleg i vores lille motorikrum, ble-skift i puslerummet, at hjælpe med klargøring af et måltid, leg på stuen (børneinitieret eller voksenstyret), hjælpe med vasketøj eller andre praktiske opgaver.

Vi er opdelt i vores 2 grupper hver formiddag, hvor vi for det meste er ude på tur eller ude at lege i vores have. Nogle gange har vi planlagte tematiske aktiviteter, hvor de

pædagogiske medarbejdere har gjort sig didaktiske overvejelser og hvor der er udarbejdet en målbeskrivelse som vi evaluerer på løbende og efter endt tema.

Vi har mange daglige rutiner, hvor børnene inddrages og støttes i deres læring og udvikling på forskellige områder. Det kan fx være på- og afklædning, håndvask, at dække bord, at rydde op, at kravle op på puslebord eller barnevognen, rengøring o.s.v.

Vi er opmærksomme på og tager hensyn til barnets perspektiv, vi taler med børnene og sætter ord på vores aktiviteter sammen med dem, vi støtter børnenes selvhjulpenhed og medbestemmelse.

At udvikle barnets selvstændige kompetencer er med til at udvikle barnets ”jeg kan selv” – følelse. I daglig tale bruger vi i vuggestuen ofte begrebet ”selvhjulpenhed”. Vi oplever, at når barnet får lov til at prøve selv, øges deres selvværd, selvstændighed og selvfølelse, og det giver barnet succesoplevelser i hverdagen. Det gør vi konkret ved, at børnene inddrages i forskellige gøremål i hverdagen, hvor de opmuntres til at kunne selv. Det indbefatter bl.a. selv at kravle op på en taburet, at kravle på stigen op i barnevognen, at hælde vand op i sin kop, af og påklædning, at rydde legetøj op, selv at tørre mund/hænder og lægge kluden til vask efter spisning, selv at kravle op i vores børnebus eller selv at gå når vi er på tur og meget andet.

Vores mål er at barnet lærer at mestre forskellige krav og udfordringer i hverdagen, og de derved udvikler lysten til at kunne og ville selv. Barnet vil altid opleve, at vi voksne hjælper, støtter og guider, og at vi imødekommer barnet, hvis opgaven er for svær. Vi voksne er meget opmærksomme på, om vi skal ”gå bag ved”, ”gå ved siden af” eller ”gå foran” barnet – opmærksomme på barnets nærmeste udviklingszone. Det er den voksnes opgave at være opmærksom på at støtte det enkelte barns potentialer. Vi ønsker at følge, forstå og inddrage barnets perspektiv, og vi er meget opmærksomme på at gribe barnets initiativ

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

I Hanstholm Naturvuggestue betragter vi forældresamarbejdet som en afgørende faktor i arbejdet med børnenes trivsel og læring. Den daglige nærhed og konstruktive dialog omkring barnet giver en sammenhæng mellem hjem og institution, og det samlede fokus på det, der giver mening for det enkelte barn, øges. Et gensidigt og respektfuldt samarbejde er for os ensbetydende med en lydhørhed og forståelse af familiens individuelle behov og naturvuggestuens fokus på hele børnegruppen.

Forventninger til os alle (forældre og pædagogiske medarbejdere):

Hvis vi skulle nævne et begreb, som gennemsyrrer vores måde at drive både friskole, naturbørnehave og naturvuggestue på, vil det være det forpligtende fællesskab. Det forpligtende fællesskab er et fællesskab, hvor alle forpligter sig på at indgå og deltage aktivt i fællesskabet. I dette fællesskab lærer man at tage hensyn til hinanden, at have respekt for hinanden, at drage omsorg for hinanden og være opmærksom på hinanden. Allerede i naturvuggestuen sættes der fokus på at blive bevidst om følelser, at lære empati, hjælpe hinanden og være en god ven. Endvidere lærer børnene også at være opmærksom på, tage hensyn til og drage omsorg for naturen og miljøet, som er et kernefokus for Hawkanstbørn. Alt dette er med til at skabe sammenhold og fællesfølelse, som styrker det enkelte barns evne til at møde livets udfordringer.

Arrangementer:

Noget der er med til at styrke fællesskabet imellem familierne i HAWKANTSBØRN (friskolen, naturbørnehaven og naturvuggestuen) er de fælles arrangementer, hvor vi forventer at alle familier deltager. Hvert år afholdes to arbejdsdage, cykelsponcorløb og julemarked. Der har vi et fælles tredje, en opgave som vi sammen skal løse. Det giver forældrene og børnene en fælles oplevelse af samhørighed og det giver vores institution en opgradering i form af fysiske forbedringer eller midler til indkøb af aktivitets-materialer til vores børn.

Bestyrelsen:

Det er bestyrelsens opgave at varetage styrelsen af vuggestuen inden for de mål og rammer, som fastsættes i kommunens godkendelse og af generalforsamlingen. Bestyrelsen udarbejder bl.a. følgende: budget/regnskab, overordnede pædagogiske mål og principper, handlingsplan for udførelse af de pædagogiske principper, mål og handleplan for forældresamarbejde.

Forældrerådet:

Forældrerådet i Naturvuggestuen består af 4 medlemmer valgt af forældrene i vuggestuen. Senest 1. november er der forældremøde med valg til forældrerådet. Forældrerådets medlemmer vælges for 1 år af gangen. Forældrerådet har møde ca. hver 3. måned. Forældrerådet har ikke indblik i de enkelte familiers forhold.

Det første møde med Hanstholm Naturvuggestue:

Vi tager den første kontakt i form af et velkomstbrev. Familien opfordres til at kontakte os for at aftale enten et forbesøg eller mødetid den første dag i institutionen. Den første dag i institutionen aftales, hvordan den første tid skal være – hvornår skal barnet være der alene, spise med første gang, sove osv. Det er vigtigt for os at have en dialog med den enkelte familie, så individuelle hensyn kan tages.

Forældresamtaler:

Alle tilbydes en opstartssamtale efter cirka 3 måneder i Hanstholm Naturvuggestue. Denne samtale tager udgangspunkt i den første tid i institutionen og giver forældrene og os mulighed for at få afklaret eventuelle spørgsmål.

Forældrene tilbydes igen en samtale når barnet er omkring 2 ½ år. Her er der fokus på tiden frem mod børnehavestart – og hvilke ting, der i fællesskab skal arbejdes med.

Både forældre og medarbejdere tager inden en samtale stilling til, hvad der går godt og hvor der er udfordringer. Til samtalen drøftes disse punkter, og sammen laves der muligheder for udvikling og fælles aftaler.

Efter alle samtaler får forældrene kopi af referatet. Er der behov for ekstra samtaler, er der naturligvis mulighed for det.

Vi holder vores forældresamtaler med hjælp af metoden "vækstmodellen":

Modellen er udviklet af Marianne Grønbæk, MG-udvikling, hvis udgangspunkt for udvikling er, at der altid er noget der virker. Dette udgangspunkt skaber energi, håb, arbejdsglæde og succeser. Vækst Modellen er en ramme for samtaler, der både skaber og rummer vækst. Vækst Modellen åbner for de gode historier omkring barnet og danner dermed afsæt for dialog om det svære. Konceptet er baseret på den værdsættende tankegang, hvor man tager udgangspunkt i det, der fungerer godt, og hvor man søger at forstå frem for at forklare. Konceptet sætter fokus på fremtidige handlinger, der kan skabe forandring. Og målet er bedre trivsel for barnet.

Den konkrete samtale bygges op om følgende "dagsorden":

1. Der tages udgangspunkt i alt det der går godt i fortiden og nu
2. Problematikker formuleres til fremtidsorienterende "udfordringer"
F.eks.: "Han er ked af at komme i vuggestue" bliver til: "At blive mere tryk i afleveringssituationen"
3. Der sættes fokus på konkrete og konstruktive muligheder, hvor alle kan se deres egne muligheder for at bidrage positivt og konstruktivt til de ønskede forandringer
4. Der aftales konkrete handlinger og aftaler, så alle har klarhed over forventninger/aftaler.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan er det et krav, at dagtilbuddet reflekterer over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring.

I vuggestuen er vi opmærksomme på alle børns udvikling og trivsel. Kvaliteten i interaktion mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner.

De pædagogiske medarbejdere i vuggestuen, har sammen med andre relevante fagprofessionelle, et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre at alle børn deltager i fællesskabet. I samarbejde med forældre og fagpersoner udarbejdes der en handleplan med udgangspunkt i barnets resurser.

Når vi etablerer et pædagogisk læringsmiljø for børn i udsatte positioner, handler det ikke om at trække et enkelt barn ud af det almene børnefællesskab for at lave en særlig tilrettelagt aktivitet med barnet, men nogle gange kan det være en fordel at give et udsat barn plads og rum til at være i en mindre gruppesammenhæng, hvor den voksne i højere grad har mulighed for at udfordre barnet på dets specifikke udfordringer.

Der tages i forbindelse med planlægning af fælles aktiviteter hensyn til børn i udsatte positioner, således at barnet får størst muligt udbytte af aktiviteterne og således at det udsatte barn føler sig som en del af børnefællesskabet. Det er vigtigt at der er nok faglig

kompetente voksne omkring børnene, da dette giver de bedste forudsætninger for at alle børn lærer og udvikler sig. Derfor prioriterer vi at have en god normering.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Som en del af arbejdet med den pædagogiske lærerplan er det et krav at dagtilbuddet tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen. I og med at vi er en vuggestue, skaber vi i stedet sammenhæng til børnehaven.

Næsten alle de børn der går i Hanstholm Naturvuggestue, fortsætter i Hanstholm naturbørnehave når de fylder 3 år. Vi har et meget tæt samarbejde med børnehaven, som betyder at vores børn i vuggestuen har de bedste betingelser for en tryk opstart i børnehaven.

Vi har nogle arrangementer som vi inviterer hinanden til: Fødselsdage, teater, formiddagskaffe og fællessang i vuggestuen og på fælles tur til børnenes grundlovsdag.

Vi mødes ofte og får en lille snak i vores lokalområde, når vi er ude på ture: I kolonihaven, i skoven eller på skrænten.

Vi har en fast aftale med børnehaven om at vores ældste-gruppe kommer på besøg på børnehavens legeplads en gang om ugen. Der får de leget med deres "gamle" venner, som lige har gået i vuggestue, deres søskende og de lærer de voksne i børnehaven at kende lige så stille.

Tiden op til at et barn/en gruppe børn skal starte i børnehaven, aftaler vi nogle besøgsdage. En pædagogisk medarbejder fra vuggestuen og kommende børnehavebarn/børn besøger deres kommende gruppe i børnehaven et par formiddage, hvor vi lærer lidt om børnehavens formiddagsrutiner, ser deres nye garderobe, ser børnehavens fysiske

rammer indendørs, udendørs m.m. som giver børnene en konkret fornemmelse af overgangen til børnehave.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Som et led i arbejdet med den pædagogiske lærerplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø.

Vi inddrager lokalsamfundet på forskellige måder:

- *Når vi tager på tur på havnen besøger vi bl.a. firmaer på havnen som bearbejder fisk, kigger på havneaktiviteterne og snakker med de lokale arbejdsfolk om hvad de laver. Vi møder ofte nogle af børnenes forældre som arbejder på havnen, når vi er på havnerundfart.*
- *Vi kontakter brandstationen og redningsstationen for et besøg, som giver børnene et indtryk af lokale beredskabsfartøjer*
- *Vi handler lokalt, børnene kommer nogle gange med på indkøbstur til slagteren, bageren og kolonialbutikker*
- *Vi besøger en gang imellem biblioteket i Hanstholm centeret, hvor børnene får lært om hvad man kan bruge et bibliotek til*
- *En gang om året inviterer Hanstholm handelsstandsforening os til at pynte center-torvets juletræ, efterfulgt af nisseshow og bløde boller fra bageren. Vi er inviteret sammen med andre dagtilbud fra Hanstholm*
- *Vi tager på en lokal restaurant, når vi afholder en lille julefrokost sammen med alle børn.*

- På vores ture kommer vi ofte omkring kirken og fyrtårnet. Vi kigger og snakker om hvad vi ser. Vi går også engang imellem ind i bygningerne og ser dem indefra så vi kan snakke om hvad vi ser når vi kommer ind
- Vi er ofte en tur oppe i vores kolonihave, hvor vi møde nogle af de lokale kolonihavefolk. Vi får en lille snak, og sidst på sommeren bliver vi ofte foræret overskydende høst.
- Vi afholder bedsteforældredag en gang om året, med aktiviteter hvor bedsteforældrene kan bidrage med deres kompetencer.
- Vi har ofte skolebørn på besøg i vuggestuen og vi har store skolebørn (over 13 år) ansat om eftermiddagen til praktiske opgaver og til at lege med børnene.
- Når vi arbejder i tematiserede aktiviteter kan vi lave besøgsaftaler med lokale gårde, naturvejledere, plejehjem, teater e.l.
- Om sommeren besøger vi bunkersmusset i Hanstholm, hvor der bl.a. står en stor kanon og hvor vi kan få en køretur i et gammelt tog, som blev brugt til at køre med materiel i anden verdenskrig.
- Vi skal deltage i et projekt der hedder Lege Kunst som er støttet af Nordea fonden. Her vi får en kunstner ind i dagtilbuddet og samarbejde med de pædagogiske medarbejdere. **LegeKunst** bringer de yngste tættre på kunsten og kulturen. Her forskes i, hvad mødet med kunst, kultur og æstetiske læreprocesser i hverdagen betyder for børns leg og dannelse samt for de voksne omkring dem.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet.

Fysisk:

Tidligt på morgenen hvor de første børn møder ind i vuggestuen, sørger vi for at der er en hyggelig og rolig stemning. Det kan gøres med nedtonet belysning, hyggemusik, morgenmadshygge og rolige sysler med børnene. Vi har indrettet vuggestuen med så små lege-kroge, hvor et par børn her og der har mulighed for at fordybe sig i en leg uden forstyrrelse.

Vi har placeret skamler og stiger, så børnene selv kan kravle op når de skal vaske deres hænder, når de skal op på puslebordet og have skiftet deres ble og når de skal op i barnevognen og sove middagssøvn. Det at børnene er mest muligt selvhjulpne og delta-gende i deres eget liv, giver børnene et øget selvværd, selvstændighed og selvfølelse, og det giver barnet succesoplevelser i hverdagen.

På den tid af morgenen hvor alle børn er mødt ind i vuggestuen, sørger vi for at fordele os i flere rum og på denne måde skabe ro til aktiviteter og lege.

Vi opholder os udendørs hver formiddag og ofte om eftermiddagen efter middagsluren, hvor der er god mulighed for de vilde og larmende lege og aktiviteter. Da vi er en naturvuggestue er vi selvfølgelig meget optaget af udelivet og synes det er dejligt at opholde os udendørs så meget som muligt.

Psykisk:

Vi arbejder altid på at skabe en god stemning i vuggestuen, hvor de pædagogiske medarbejdere er nærværende, tolerante og respektfulde overfor børnene. Vi taler langsomt, tydeligt og lavt med barnet, da dette er med til at skabe ro og barnet får bedre tid til at reflektere og komme til orde. Vi er opmærksomme på at de pædagogiske medarbejdere er rollemodeller og kulturskabere. Børnene afkoder de voksne og deres adfærd er en spejling af hvordan de ser de voksne opføre sig. "De gør som vi gør og ikke hvad vi siger!"

Æstetisk:

Vi har indrettet vuggestuen med legetøj, bøger og billeder i børnehøjde, således at børnene inspireres til leg, aktiviteter og samtaler. Børnenes forældre har lavet et familiebillede derhjemme, som hænger i børnehøjde i vuggestuen, så barnet kan gå hen til familie-billedet og kigge og vi kan tale om det vi ser sammen.

Vores legeplads indbyder til at børnene selvstændigt kan eksperimentere med de grovmotoriske lege, sand og vand m.m. Vi har højbede i haven, hvor vi har forskellige urter som børnene må plukke, snuse til og smage.

BørnemiljøVurdering:

Det er svært at inddrage børnene i vurdering af børnemiljøet, da de ikke har meget sprog, men vi vil gøre iagttagelser af hvordan de fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø påvirker børnenes leg, dannelse, trivsel og udvikling. Vi vil skrive iagttagelserne ned i en logbog og bruge notaterne når vi vurderer børnemiljøet.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Alle børn er forskellige og alle er unikke. I vuggestuen møder vi barnet med anerkendelse og ligeværd.

Vi arbejder med små børnegrupper, hvilket øger muligheden for nærvær og fordybelse. Faste voksne med høj grad af nærvær og tryghed er en vigtig del af at skabe et trygt og forudsigeligt læringsmiljø. Hvor barnet føler sig set forstået og anerkendt som det individ det er.

I vuggestuen er målet at børnene udvikler selvværd, robusthed og livsduelighed og at barnet oplever at være en værdifuld deltager og medskaber af fællesskabet.

Det pædagogiske personale har til opgave at støtte og guide børnene efter det enkelte barns kompetencer. Derved tilpasses de daglige udfordringer det enkelte barns udviklingszone og barnet oplever at kunne selv. I vuggestuen støtter vi børnene i at blive selvhjulpne, og vi skaber rammer og forudsætninger der understøtter barnets nysgerrighed og lyst til udfordringer.

Eksempler:

Når vi kommer hjem fra tur til middag, skal vi hjem i vuggestuen og spise frokost. Børnene øver sig i at trække af deres tøj og fodtøj, lægge det på plads i deres egen garderobe og vaske hænder, inden de kommer ind til bordet.

Vi har indrettet det sådan at børnene, så vidt muligt selv kravler op af trappestigen til puslebordet når de skal skiftes og op ad stigen til deres barnevogn, når de skal ud og sove til middag.

Vi arbejder ligeledes henimod at barnet lærer at mærke grænser og kunne sige til og fra i forhold til disse. Barnet skal føle sig værdsat og lære at udtrykke følelser og behov.

Eksempel:

Når vi er ude på tur og finder en bakke vi kan trille ned ad, kan alle børn deltage ud fra deres individuelle kompetencer. Børnene kigger på hinanden og kopiere og de voksne støtter og guider børnene efter behov. Nogle børn kigger på men venter med at trille ned ad bakken til de har set det nogle flere gange og er klar.

Børnene lærer at se hinanden, give plads til hinanden og ofte prøve at spejle hvad de andre gør og dermed få en lyst og et engagement til at deltage og udvikle egne kompetencer og grænser. Gennem støtte og guidning fra den voksne hjælper vi barnet i at kunne udsætte egen behov.

Eksempel:

Når vi er på legepladsen og barnet må vente på tur til at køre på scooter, gyngesvingsbænk e.l., kan det skabe frustration. Det pædagogiske personale støtter barnet i at håndtere frustrationer og modgang. Gennem den anerkendende tilgang støttes barnet i at finde andre handlingsmuligheder. Derved får barnet mulighed for at udvikle kompetencer og modstandskraft til at klare udfordringer.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Ligeværdige, forstående og indlevende relationer mellem de pædagogiske medarbejdere og børnene, medvirker at børnene udvikler selvstændighed og empati. De vil blive i stand til at mærke egne følelser, kunne sætte sig ind i andres følelser og dermed udvikle sociale færdigheder til glæde for den enkeltes trivsel og til glæde for fællesskabet.

Sæt ord på barnets følelser:

Vi er opmærksomme på at forklare og hjælpe barnet til at forstå egne og andre børns handlinger og følelser. Det gør vi ved at sætte ord på når barnet bliver frustreret og ked af det og er i en konflikt med et andet barn. Fx ved at sige til barnet, at jeg kan se du bliver sur, og at Peter bliver ked af det osv. Dermed hjælper vi børnene med at anvende sproget til regulering af egen og andres adfærd, og dermed til at få en forståelse af sproget som redskab til kommunikation i forskellige situationer. Børnene vil lære at sproget kan forme demokratiske processer, selv om vi er forskellige kan det udvikle sig til noget rigtig godt. Målet er samtidigt også, at barnet lærer at mærke sig selv og andre og hermed føle empati.

Det er vigtigt at møde barnet med positive forventninger, fordi det fremmer børnenes gåpåmod og positive forventninger til omverdenen, de vil blomstre og få endnu bedre vilkår for en positiv udvikling.

Vækst Modellen:

De pædagogiske medarbejdere i Naturvuggestuen benytter sig af arbejdsredskabet, "Vækstmodellen", som er et samtaleredskab til at skabe positiv udvikling. Når vi arbejder ud fra vækstmodellen, får vi i fællesskab øje på det der fungerer og får lavet en fælles aftale om tiltag, der vil komme til at skabe positiv udvikling for det enkelte barn og for gruppen. Vi bruger redskabet, til fælles pædagogisk refleksion og ved forældresamtaler. Vi oplever det er et godt redskab når vi afholder forældresamtaler, forældrene bidrager her med input fra barnets hjemmearena, hvilket giver os forståelse for barnets perspektiv på et holistisk grundlag.

Børnene i forskellige sammenhænge:

Noget af dagen er vores børn aldersopdelt, de leger og har aktiviteter sammen med andre børn som ligger på det samme udviklingsniveau. Deres nære relation som knyttes her, er af stor betydning, da de sandsynligvis vil komme til at følges ad op igennem hele deres barndom, i børnehave, i skole, til fritidsinteresser o.s.v.

Ved de største børn ser vi begyndende rolleleg, hvor børnene finder på og afstemmer med hinanden, hvor legen skal bevæge sig hen. Her vurderer de pædagogiske medarbejdere i vuggestuen hvornår der kan være behov for at gå ind og understøtte legen, således at alle trives i legen og flere børn evt. kan inkluderes i legen.

De mindste af børnene leger stadig parallelle. De pædagogiske medarbejdere kan tage initiativ til en leg på gulvet e.l. hurtigt er de små børn med, og snart kommer et par stykker til. Børnene kigger på og efterligner handlingen. Det giver en positiv kontakt mellem børnene, de kigger på hinanden, gør det samme og griner sammen. Der er nu skabt en kontakt som er grundlaget for en tættere relation. Det er de pædagogiske medarbejders ansvar at gøre flere tiltag som kommer til at styrke børnenes relation til hinanden.

Noget af dagen er børnene sammen på tværs af alder. Her støttes de største børn i at udvikle deres empati ved at se hvor de mindre børn kunne have brug for hjælp og ved at vise hensyn til nogle som er mindre end en selv. De små børn har her mulighed for at tage ved lære af de store børn, her ved at iagttage og kopiere deres handlinger. De pædagogiske medarbejdere italesætter det de ser ske mellem børnene og på den måde udvikler børnene bevidst omsorgsfuld gerning overfor hinanden.

Ind imellem får vi besøg af børnehavens børn eller friskolens store skolebørn, eller vi tager på besøg hos dem. I disse situationer udvikles og mærkes en fællesskabsfølelse, en fornemmelse af at vi høre sammen. Dette ses på børnenes gensynsglæde og glæden ved at gøre noget sammen. Der udveksles mange smil og kram i disse sammenhænge.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Sprogarbejdet er en integreret del af vores hverdag. Vi arbejder bevidst med sproget i alle rutiner og aktiviteter, hvilket bidrager til en naturlig løbende udvikling af sproget hos det enkelte barn i vuggestuen.

Børn lærer sproget ved at høre, bruge og lege med sproget. Vi arbejder hen imod at gøre "De 10 understøttende sprog strategier" til en integreret del af hverdagssproget i vuggestuen:

- Brug åbnende spørgsmål
- Følg barnets interesse
- Fortolk og udvid hvad barnet siger
- Hjælp barnet med at sætte ord på
- Vent på barnets svar (mindst 3 sek.)
- Relater til noget barnet kender
- Forklar ord barnet ikke kender i forvejen
- Udnyt de sproglige kompetencer barnet har i forvejen
- Leg med sproget, når det er muligt
- Ret ikke barnets fejl direkte

Opmærksomhed på barnet:

Vi tager øjenkontakt til barnet og taler tydeligt, måske også langsomt til det lille barn. Vi udnytter bl.a. den praktiske situation ved puslebordet, hvor muligheden for at have en kommunikation en-til-en er tilstede.

Mindre grupper:

Vi bestræber os på at dele børnene i mindre grupper, hvor de er sammen med en voksen. Det kunne være en aldersopdeling, hvor vi giver de små og store forskellige oplevelser og plads til at lege i eget tempo.

Dialogisk oplæsning/sprogkuffert:

Dialogisk læsning er en måde at styrke barnets sproglige udvikling på og er en metode vi anvender i vores pædagogiske arbejde med børnene her i vuggestuen. Dialogisk læsning indeholder nærværet fra en voksen, som læser, som stopper op og stiller spørgsmål og lytter til de spørgsmål eller ord barnet bidrager med. Derved åbnes der op for en dialog med barnet og gør barnet aktivt og det er det dialogisk læsning handler om – det at være aktiv med sproget sammen med andre.

Sprog legestue:

Vi har en pædagogisk aktivitet 2 gange om ugen med små grupper børn, hvor vi leger med sproget og sprogkufferter. Sprogkufferten indeholder en bog til dialogisk oplæsning samt konkrete - ting eller legetøj som relaterer til det bogen handler om, så som dyr, dukker, legetøjsmad osv. Der kan også være billeder som vi kan samtale ud fra i kufferten, en sang, rim og remser e.l. Materialet i sprogkufferter giver børnene mulighed for at fordybe sig i et emne, hvor de samme ord bliver brugt i forskellige sammenhænge. Ligeledes er der mulighed for at have en særlig opmærksomhed på de "stille" børn, som ikke umiddelbart bryder ind. Gennem gentagelser af forløbet med sprogkufferten skabes der forudsigelighed og tryghed, hvilket gør at disse børn ofte får mod på at byde ind. Temaet i sprogkufferten afstemmes for det meste efter hvad vi i øvrigt har fokus på i vuggestuen i en given periode. På den måde er der sammenhæng i læringsforløbene for børnene, temaet i sprogkufferten er også temaet når vi tager ud på tur og når vi synger en sang eller læser en bog. Sproglegestuen kan afholdes såvel ude i skoven, som hjemme i vuggestuen. Sprogkufferterne designes så de kan holde til at komme med ud på tur.

Opmærksomhed i den daglige samtale:

Vi samtaler med børnene og giver børnene mulighed for at lytte til de andre børn og den voksne. Men de får også selv lov til at fortælle om kæledyret, om bedsteforældrene, om mor og far, om dyr de har set osv. Vi ved, at børn imiterer hinanden og de voksne. Denne viden bruger vi aktivt i forhold til vores arbejde med sproget. Vi voksne er bevidste om vores ansigtsudtryk og vores stemmeføring. Vi bruger sproget i hverdagen ved at sætte ord på det vi gør, det barnet gør, samt ting og situationer barnet oplever. Når vi leger med i børnenes leg, sætter vi ord og begreber på vores og børnenes handlinger. Samtidig giver vi plads til at følge de enkelte børns initiativer. Vi har fokus på kvaliteten af hverdagens samtaler med børnene og dermed at vi - det pædagogiske personale - er gode sproglige rollemodeller.

Sange o.l. ved samling:

Vi spiser formiddagsmad sammen hver formiddag hvor vi leger rim og remser med fagter og synger kendte børnesange. Måden at skabe medbestemmelse her kan være at have kurv med små legesager i, som hver især repræsenterer en sang. Børnene skiftes efter tur til at vælge en sang. De fleste sange sætter vi fagter til. Herved kan alle børn - også de helt små - synge med. Og de er gode til at huske fagterne og ikke mindst rækkefølgen på dem. Desuden har vi i vores indretning prioriteret at have bøger stående på bogreolen i børnehøjde, så børnene selv kan komme til bøgerne. Vi håber derved at børnene får interesse for bøger og også selv vil læse. Vi oplever at børnene i perioder har yndlingsbøger. Disse bøger bliver læst højt mange gange i løbet af en uge. Og børnene læser dem også selv.

Samtale billeder:

I vuggestuen har vi ophængt klikrammer med billeder i børnehøjde. Rammerne er placeret i områder hvor børnene ofte kommer tæt på. Ligeledes har vi gjort det ved siden af vores pusleborde. Børnene kan kigge, pege og snakke med de pædagogiske medarbejdere og deres forældre om hvad de ser på billederne. For det meste står der skrevet hvad der er på billedet. Børnene får på denne måde udviklet sproget, ordforråd, skriftsprog, opmærksomhed, og desuden giver det en nærværende stund sammen med en voksen. Billederne i rammerne er ting som hænger sammen med det tema som vi evt. arbejder med på tidspunktet. Når vi starter et nyt tema, skifter vi billederne ud. Børnene er meget opmærksomme på hvad der er sat op i billedrammerne, og de bemærker straks når der er blevet skiftet ud.

Samtalen når vi oplever ting i naturen:

Vi tager ud på en lille tur eller er ude og lege hver dag. I vores vuggestue har vi særlig fokus på at få oplevelser i naturen hvad angår årets gang, fra jord til bord, sanselige oplevelser, vejrfænomener, dyreliv o.a. Når vi er ude, er vores opmærksomhed skærpet og vi italesætter de ting vi ser, mærker, lugter, høre eller smager. Børnene får efterhånden lært hvor de skal kikke for at finde krible-krabledyr og de ved hvad de forskellige insekter og dyr hedder. Når vi f.eks. kigger på en bænkebidder bruger vi mange ord, hvor mange ben den har, hvor den bor, at den er sjov at have i hånden, at den kan trille sig sammen til en kugle og meget mere. Vi finder på sange som vi kan synge om de forskellige dyr vi møder i naturen, det giver glæde at synge sammen. Børnene får udviklet deres viden, deres ordforråd og ordforståelse.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse.

Det lille barn sidder ikke stille ret længe af gangen og meget læring sker gennem det kropslige. Børn lærer verdenen at kende ved at bruge deres krop og sanser. De motoriske grundfærdigheder er ofte i spil for vuggestuebarnet. At kravle, klatre, at gå, at løbe, at hoppe, at danse, at balancere – at "mærke på verdenen" er til stor morskab for vuggestuebarnet. Balance og den glade bevægelse i hverdagen er vigtig for barnets udvikling. Musklerne og koordination trænes, men barnet lærer også at styre alle kroppens små og store bevægelser per refleks. Er barnet tryk ved sin krop og kender dens styrke og muligheder har man et godt fundament at gribe verdenen ud fra. Det er dog også vigtigt, at barnet lærer at forstå og respektere egne og andres kropslige reaktioner, grænser og integritet.

Kropslige lege inde i vuggestuen:

Vi har godt med gulvplads hvor vi ofte danser til musik og leger motoriske lege. Vi har en stor madras hvor vi kan hoppe, trille og øve kolbøtter. Derudover har vi et kravlerør, balancebræt, drejerbræt, balanceklodser som de pædagogiske medarbejdere kan tage frem og motiverer børnene til at bevæge sig i lege, hvor børnene bruger deres krop.

Børn skal opleve glæden ved at bruge kroppen, og de fleste af vores børn elsker at komme ud i vores tumlerum på den store madras, her kan børnene på eget initiativ få plads til at røre sig.

Når de største børn tager på tur, får de små "ikke gående" børn god mulighed og lidt mere tid til at bevæge sig mere frit i lokalet. De får da mere plads til at bevæge sig frit rundt uden at skulle tage sig i agt for de store børn. Her kan de øve sig i at trille, kravle og krybe i deres tempo. De får trænet balance og krydsbevægelser, og med tiden kan de gå.

De har ro og mulighed for at undersøge rummet og legetøjet uden forstyrrelser fra de store børn. De får mulighed for øje/hånd koordination og de smager og føler på legetøjet så sanserne stimuleres.

Salen:

Friskolen har en sal, som vi har mulighed for at bruge en gang om ugen. I vuggestuen tilstræber vi at benytte salen en dag ugentlig (i vinterhalvåret) med en gruppe børn, hvor vi har gode rammer til fysisk udfoldelse. Her laver vi både fri leg og voksenstyret aktiviteter med fokus på børnenes motoriske udvikling.

Selvhjulpnehed:

Vi er opmærksomme på at børnene skal være så selvhjulpne som muligt. De pædagogiske medarbejdere bærer mindst muligt rundt på børnene, da børnene får styrket den motoriske udvikling ved selv at bevæge sig rundt fra sted til sted i vuggestuen. De som har lært at gå, er mere selvhjulpne end de mindre børn som endnu ikke er så motorisk kompetente. Vi har en skammel ved puslebordet, så børnene selv kravler op når de skal have en ren ble, vi har en stige som børnene kan kravle op ad når de skal op i barnevognen og vi har stole til de største børn som de selv kan klatre op på når vi skal sidde ved bordet. De pædagogiske medarbejdere hjælper børnene når de skal op, så der ikke sker nogle fald ulykker.

Spisning:

Børnene spiser selv med bestik eller med fingrene. De leger med maden, stikker fingrene ned i maden og får på denne måde en sansemotorisk oplevelse og får udviklet deres sansemotorik og vi ved at sansningen er fundamentet for læring. Nogle synes at det er griseri, når børnene spiser selv, men ved at få lov over børnene sig og initiere de voksne rollemodeller, så med tiden får børnene lært at spise uden at grise helt vildt.

Af- og påklædning:

Når børnene skal have overtøj på støtter de pædagogiske medarbejdere barnet i selv at komme i tøjet så godt som muligt. Vi snakker om hvad børnene skal have på i det vejr der er i dag, hjælper børnene med at finde tøjet frem og støtter barnet i hvad det skal starte med. Når børnene selv skal trække i tøj, er det fordi det udvikler deres kropsfornemmelse, bevægelighed, selvstændigheds-følelse og kommer til at opleve sig selv som aktør.

På tur:

Når vi er på tur, finder vi gode steder hvor børnene kan træne deres grovmotorik. Ujævnt terræn at gå i, bakker vi kan trille på, klatretræer, en fin lille legeplads, trapper vi skal gå ned og op ad. På trappen har børnene den udfordring at de skal gå i en lang række efter hinanden, passe på hinanden og vente på tur så alle kommer til at holde ved gelænderet. De største af børnene kan sagtens gå med en voksen i hånden på en længere tur. De små børn bliver kørt i vores børnebus eller på vores cykler, og de kommer ned og går i græsset eller i sandet, når vi når til vores bestemmelsessted. Vi har også ture, hvor vi har blandet de to grupper, hvor de store hjælper de mindre og hvor de mindre kigger efter og tager ved lære af de store.

Vi kommer ud i regnvejr, sol, blæst, sne, frost, tåge, kulde og varme og børnene får brugt alle deres sanser.

Når vi er på tur bruger børnene deres bevægelses glæde og udfordre deres udholdenhed. Sansepåvirkninger i friluftslivet i en barsk natur ved havet, udvikler børnenes styrke og lyst til at bevæge sig ude i al slags vejr.

På legepladsen:

Vuggestuens have er indrettet med forskellige legemuligheder. Vi har bæverhalegynger, hvor de fleste børn kan lægge sig hen over på maven og selv gynge frem og tilbage. De pædagogiske medarbejdere hjælper de børn, som har brug for hjælp til at gynge. At gynge udvikler barnets vestibulærsans som sørger for at det kan holde balancen.

I haven har vi også løbetrykker og scootere som børnene køre på, vi har en sandkasse og et legehus hvor børnene kan grave og lege med sand og vand. Vi har bolde som børnene elsker at kaste med eller at sparke til. Vi har en lille rutsjebane, hvor børnene udfordres med at kravle op af trappen, komme op og sidde rigtigt inden turen går ned.

Når vi leger i haven, sørger vi for at give børnene ro til at fordybe sig i en børneinitieret leg, hvor de prøver sig selv af, udfordre sig selv og mærker sine egne grænser både motorisk og i relationerne til de andre børn.

De børn som har brug for mere motorisk udfordring, kommer med en tur op på skolens legeplads, som er lige udenfor vores egen have. Der er mange muligheder for motorisk udfoldelse, både med at klatre, gynge, balancere og rutsje. Derude møder vi, hvis vi er heldige, nogle af de store skolebørn, som vil lege lidt med vuggestuebørnene.

Følesansen:

Følesansen er også en af barnets kilder til at få viden om sig selv og verden.

Følesansen stimuleres gennem berøring af huden. Det er derfor vigtigt at lade barnet "mærke på verden", og at det modtager berøring. I vuggestuen får børnene mange krammere og bliver aet, når de sidder på skødet af en voksen og har en hyggestund. Ud over at spise med fingrene, leger vi med modellervoks, smøre creme på for at styrke følesansen.

Børnene får strømperne af og går med bare tæer eller kravle på forskelligt underlag/materiale, for at styrke følesansen under fødderne og andre steder på kroppen. Vi leger massagelege ("Vaskehal", "Pizzaleg", "Hotdog" o.l.), ruller barnet ind i et tæppe med hovedet frit, lad børnene mærke på forskellige genstande og materialer. Fx lægge ting ned i en stofpose og lad børnene mærke, hvad de får fat i, lege med sand, smat mm.

Vores børn får i øvrigt stimuleret deres følesans ved at komme ud i al slags vejr. Vind, regn, sne og kulde giver forskellige følelsesmæssige oplevelser.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores mål er at barnet skal udvikle respekt og forståelse og opleve glæden ved at være i naturen og lære naturen at kende med alle sanser, opleve den som en kilde til og rum for leg, oplevelser, udforskning og viden. Barnet tilegner sig mange forskellige erfaringer ved at være i naturen, opleve eksperimenterer og gøre opdagelser omkring de forskellige naturfænomener.

Vi ser det som vigtigt at barnet møder voksne som er medlevende, viser glæde, interesse og ansvarlighed for natur, miljø og bæredygtighed.

Hanstholm Naturvuggestue er sammen med 36 andre daginstitutioner, blevet udtaget til Fyrtårns institution i en Nordea-støttet kortlægning af institutioner, der har særlig fokus på natur og udeliv i deres praksis året rundt. Vi blev udvalgt blandt de institutioner, der kommer allermest ud i dagligdagen. Her siger vi:

"Noget af det vigtigste for os er at blive nysgerrige på naturen, at undersøge den og at skabe en forundring hos børnene."

"Selv om vi har et mål for dagen, er vejen lige så vigtig, og der er ro til at fordybe sig undervejs."

Vejret:

Vi er ude i stort set alt slags vejr, sol, varme, vind, kuling, regn, sne, frost, tåge o.s.v. Børnene vil gerne ud, men hvis vejret er for rådt er det en barsk omgang for de små børn. Vi har fundet nogle gode lokale spots hvor vi har mulighed for at finde læ og ly. Turen bliver for det meste planlagt efter vejrforholdene og på den måde har vi større chance for at

turen bliver en succesoplevelse. Når vi skal ud, kigger vi ud på vejret sammen med børnene, og taler om hvilket tøj vi skal have på den pågældende dag. Det er med til at skabe en bevidsthed hos børnene, og det at have det rigtige tøj på giver barnet den bedste tur og oplevelse ude i naturen. Når børnene river vanterne af om vinteren, erfarer de at deres hænder bliver kolde og at det er ubehageligt at fryse. Forældrene bliver instrueret i hvad der er godt tøj for deres barn, når de skal være i vuggestuen.

De forskellige vejrforhold giver os mulighed for forskellige aktiviteter, som vi benytter os af, plaske vandpytter, lege med mudder, flyve med drage, kælke på kælkebakken, kravle i klitterne med bare tæer m.m.

De grønne spire:

I Hanstholm Naturvuggestue har vi særlig fokus på natur og udeliv. Vi er medlem af friluftsrådets "De grønne spire", hvor vi henter en masse inspiration til aktiviteter i naturen med vores vuggestuebørn. Vi planlægger to temaer om året, hvor vi fordyber os inden for et bestemt fænomen, dyr, planter, høst, e.l. Projekterne skal dokumenteres og sendes ind til "De grønne spire" en gang om året, hvilket belønnes med et diplom og et grønt flag til vores flagstang.

Vi sanser naturen:

Vi følger altid årstiden og vejret med stor vågenhed når vi er ude på vores daglige ture ved strand, skov, på skrænten og på åbne vidder. Vi italesætter sammen med børnene hvad vi sanser i naturen, høre naturens egne lyde, dufte, roen, harpiksens klistren, vindens prikken på huden, og den fugtige, ujævne skovbund.

Spontanitet:

Vi går ofte på opdagelse, og lader os blive optaget af det vi ser. Vi løfter en sten og finder krible-krable derunder. En bænkebider eller en orm bliver studeret af børnene og de pædagogiske medarbejdere stiller åbne, nysgerrige spørgsmål som kan sætte børnene i gang med en begyndende undren og hypotesedannelse. Nogle af børnene er meget modige og vil gerne prøve at tage en orm e.l. op i hånden mens andre vil nøjes med at kigge på.

Vi ser det som utrolig vigtigt at vi giver os god tid så børnene kan undres, undersøge og opdage uden at blive forstyrret og trukket væk.

Haven:

Vi har Nogle højbede i vuggestuens have som vi dyrker grønsager og krydderurter i. Børnene deltager i arbejdet med køkkenhaven, gøre jorden klar, så, luge, vande og høste "frugten" af arbejdet. Vi taler om det og dufter til gulerødderne. Vi afleverer gulerødderne i køkkenet, så de kan blive kogt til os til vores frokost. Dette giver børnene en god fornemmelse af hvor vi får vores grønsager fra.

Det vilde spisekammer:

I løbet af sommeren høster vi meget fra vores lokalområde. Vi tager på tur ud og høster hyldeblomst, hyldebær, havtorn, brombær, æbler, hyben, vild purløg, mirabeller m.m. De pædagogiske medarbejdere er bevidste om at tale med børnene om hvad der er spiseligt, og hvad der ikke er spiseligt, hvilke ting vi kan smage på ude på turen og hvilke ting vi skal have med hjem i vuggestuen og tilberede inden vi må smage på det. Høst fra naturen er en gentagende aktivitet hvert år, og således får vores børn erhvervet sig erfaringer og viden om vores lokale naturlige spisekammer i Hanstholm.

Børnene oplever processen fra blomst til bær på vores frugttræer og buske, lære dem at passe på frugten og opleve glæden ved at plukke og sylte.

Bæredygtighed:

Når vi bevæger os ude i naturen, samler vi det skrald op vi finder på vores vej og italesætter at det ikke høre til ude i naturen. På den måde er de pædagogiske medarbejdere rollemodeller for børnene og dermed lære børnene at passe på moder jord, og at vi alle skal tage ansvar for ikke at forurene naturen. Efter nogen tid i vuggestuen, oplever vi at børnene på eget initiativ samler skrald op, når vi er på tur. Vi snakker også om at man ikke må brække grene træer og buske, men når vi finder pinde på jorden på vores tur, er det ok at tage dem op og lege med dem. Her udvikles børnenes kreativitet, når en død gren omformes til et svær eller en skyder. De pædagogiske medarbejdere lærer børnene, at vi gerne må kigge på insekter og dyr, men at vi skal sætte dem ud i naturen igen, så de kan leve videre i deres rette element.

Science:

Når vi bevæger os i uderummet, støder vi på mange ting, som børnene ikke kender noget til. Vi kan stille børnene sjove opgaver i naturen, om at finde forskellige ting (antal/farver og former). Dette er med til at understøtte begyndende matematisk opmærksomhed.

Når børnene undres og undersøger, stiller de pædagogiske medarbejdere åbne og nysgerrige spørgsmål, som giver anledning til at vi sammen kan danne hypoteser og teste om vores hypotese holder.

Eksempler hvor barnet gør opdagelser ud fra pædagogens åbne spørgsmål:

- Barnet kaster en sten i en vandpyt og den forsvinder ned under vandet, hvilket giver os en opmærksomhed på hvad der synker og hvad der kan flyde på vandpytten? Vi finder forskellige materialer og eksperimenterer for at finde ud af det.*
- Barnet er i gang med at vaske hænder, får øje på vandstrålen som kommer ud af vandhanen og forsøger at få fat i strålen. Barnet undres og erfarer at vand ikke er til at holde fat om.*
- Om vinteren leger vi i sneen udenfor. Der kommer sne med ind i garderoben fra vores tøj. Efter kort tid, opdager børnene at sneen er forsvundet og i stedet ligger der en pyt vand på gulvet. Vi taler om at sne smelter når det kommer ind i varmen. Vi henter en balje sne og tager den*

ind i vuggestuen. da vi er færdige med at spise, kigger vi i baljen og ser at sneen er blevet til vand.

- *Når det blæser kan vi se at flaget og træerne bevæger sig. Vi kan mærke at det kan være svært at gå op imod vinden. Vi tager nogle poser og sætter snor på og snakker om at vi måske kan få poserne til at flyve. Det kan godt lade sig gøre, og det kan være svært at holde fast i posen uden at den flyver væk. Vi finder en drage frem og en af de voksne holder dragen som kan flyve op i luften, når der er vind.*
- *Vi er ude i regnen, og kommer til et sted hvor der er mudret. Børnene kigger på mudret og nogle vil gerne røre ved det. Børnene opdager at mudderet kommer ud imellem fingrene når de klemmer til og når de åbner hånden er den sort. Nogle børn går lige til det, og andre børn er mere forsigtige, kigger på og nærmer sig det langsomt.*
- *Når vi finder en snegl, som kommer kravlende, på vores tur, tager et barn den op og undres over at den trækker sig ind i sneglehuset. Når der går lidt tid kommer følehornene langsomt ud igen. Barnet finder ud af at følehornene trækker sig ind hver gang barnet rør ved dem med en finger.*

Den pædagogiske medarbejder kan også fortælle børnene om det vi ser, og vi iagttager at vores børn efterhånden får stor viden omkring det vi møder i naturen. Dette ser vi fx ved at børnene selvstændigt finder de buske som bære havtorn og brombær, de stopper op plukker og smager. De går selv hen til en stor sten eller en træstamme og kigger efter krible-krabledyr.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Et par bærende elementer i "Hawkantsbørn" i Naturvuggestuen er fortælling og fællessang. (det Grundtvig- Koldske).

Fællessang:

Vi har fællessang hver formiddag, når vi har spist formiddagsmad, hvor vi slutter af med et par sange med fagter. Børnene er medbestemmende med valg af sange. De giver tegn med en fagte, for hvilken sang de gerne vil have vi skal synge, eller de trækker en ting op af en lille kurv, som er en konkret for en given sang.

I perioder har vi inviteret de største børnehavebørn og deres pædagogiske medarbejdere, som kan spille guitar, på besøg i vuggestuen. Da kommer de til formiddagsmad to gange i måneden og vi har fællessang med de større børn, som kan lære os nogle nye sange.

Det giver en god fællesskabsfølelse at synge sammen, også på tværs af de to afdelinger (vuggestuen og børnehaven).

Når vi tager ud på tur, har vi altid vores sange med i hovedet, og hiver ofte en lille sang "ud af ærmet" som passer til en given leglighed. De pædagogiske medarbejdere er glade for at synge sammen med børnene og er ikke forfængelige omkring deres sangstemmer, hvilket betyder at de kan slippe stemmerne fri og synge igennem. Denne

umiddelbare sangglæde giver en afsmittende effekt på børnenes forhold til at synge, således at de heller ikke har hæmninger der står i vejen når vi synger.

Fortælling:

Fortælling kommer i spil, når vi læser bøger sammen med børnene. Det foregår spontant på børnenes opfordring eller når en pædagogisk medarbejder finder en bog frem og læser for børnene. Der er også fortælling når vi holder sproglegestue (2 gange om ugen).

Vi bruger bordteater (tre bukke bruse o.l.) til fortælling. Børnene har lettere ved at følge med i fortællingen, når der er konkrete med i en fortælling, så fortællingen bliver både auditiv og visuel. Når vi har fortalt historien nogle gange, kan vi se at de største børn begynder at genfortælle historien med bordteateret.

Når vi er ude på tur, og opdager nogle spændende ting, dyr, planter, naturfænomener, bygninger, skibe, køretøjer, bidrager de pædagogiske medarbejdere gerne med en lille fortælling om hvad vi ser.

Fortælling kommer også i spil op til højtiderne.

- Til påske, hvor vi snakker med børnene om påskeharen som har været på besøg og lægge æg til os.
- Til jul og hvor der fortælles mange små historier om nisser og julemanden.

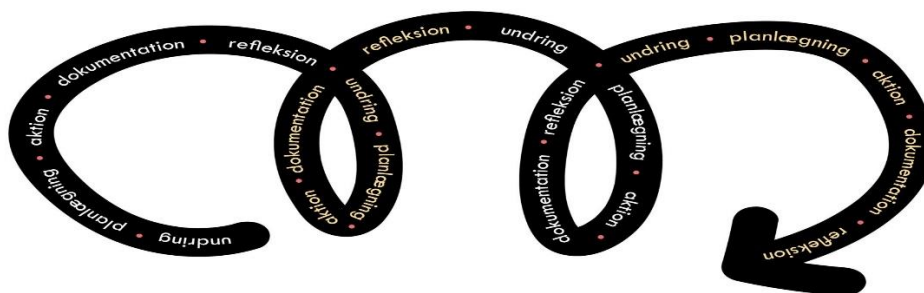
Legekunst:

Vi har valgt at deltage i et projekt der hedder Lege Kunst som er støttet af Nordea fonden. Projektet kører fra 2019 – 2022, og vi har 3 forløb i fællesskab med Hanstholm naturbørnehave fra sept. – nov. De kommende 3 år.

Her får vi en kunstner ind i dagtilbuddet som skal samarbejde med de pædagogiske medarbejdere. I 2020 har vi valgt at tage fokus på musik i naturen i samarbejde med børnemusiker, signe Højmark Thaarup.

”LegeKunst” er et projekt hvor vi bringer de yngste børn tættere på kunsten og kulturen. Her forskes i, hvad mødet med kunst, kultur og æstetiske læreprocesser i hverdagen betyder for børns leg og dannelse samt for de voksne omkring dem.

Legekunst er også et aktionslæringsforløb, hvor de pædagogiske medarbejdere bliver indført i kunstforløb for de mindste. Alle i institutionen opkvalificeres igennem forløbet. Aktionslæring gør os klogere på praksis, Aktionslæring skaber rum for undren og åbner for nye praksisfællesskaber, der ændrer traditionelle tema- eller produktrettede kunst- og kulturforløb til nye eksperimenterende arbejdsmetoder i børnenes hverdag.

Kreative udtryksformer:

Når vi har fokus på et bestemt emne, inddrager vi billedkunst ved at tegne, male, klippe, klistre, forme e.l. Nogle af børnene er endnu for små til at kunne håndtere saks, lim, maling mm., så de pædagogiske medarbejdere hjælper de mindste vuggestuebørn rigtigt meget, og når vi er 1 medarbejder til 1-2 børn i 1 årsalderen, får børnene god støtte i den kreative proces.

Eks.:

- Tegne på kopier med muldvarpe på, når vi har muldvarpetema
- Male med rødbeder og mosebøllebær når vi har høst tema
- Klippe fugle der kan hænge i vores troldegren når vi har fugletema
- Bygge en snemand når vi har vintertema
- Lave kreative ting som vi kan sælge til vores julemarked (jul som tema)

Traditioner:

I løbet af året følger vi de traditionelle begivenheder, så som fastelavn, påske og jul. Vi tager fokus på højtiden i mindst 2 uger, vi har forskellige aktiviteter sammen med børnene, hvor de lærer hvilke traditioner der passer til begivenheden.

Til fastelavn leger vi klæd ud, laver masker o.l., synger fastelavnssange og slår katten af tønden sammen med børnehaven ude i vores skov.

Til påske klipper vi påskepynt, sår karse og tager ud og kigger efter påskeharen i skoven. Som regel har påskeharen lagt æg til os ude i skoven. Når vi taler om påskeharen, har vi en fortælling der går igen år efter år.

Til jul har vi juletema i hele december måned.

Vi starter med at holde julemarked sammen med alle fra "Hawkantsbørn". (Skolen, Naturbørnehaven og Naturvuggestuen).

Tiltag i julemåneden:

- Danser om juletræ

- *Pynter til jul*
- *Klipper julepynt*
- *Bager julesmåkager og smager*
- *Fortællinger om julemanden og nisserne*
- *Synger julesange*
- *Tager på nisseløb i troldeskoven*
- *Tager på juleudstilling*
- *Besøger kirken*
- *Ser krybbespil i kirken, når der udbydes noget til små børn*
- *Tager til julefrokost på en restaurant*
- *Laver julegaver til mor og far*

Tilskuere:

Ud over der hvor vi selv er aktører omkring Kultur, æstetik og fællesskab, deltager vi som tilskuere til forskellige arrangementer.

Det være sig:

- *Når skolebørnene kommer igennem vuggestuen i et Luciaoptog d.13.december*
- *Når skolebørnene eller naturbørnehaven inviterer os til et teaterstykke som de holder generalprøve på*
- *Når der afholdes Børnenes grundlovsdag og der er et musikarrangement*
- *Når vi er til nisseshow på Hanstholm Centertorv den dag vi hjælper Centerfor-
eningen med at pynte det store juletræ.*
- *Når der udbydes teaterforestillinger eller koncerter lokalt*

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Temaer:

Når vi planlægger et tema udarbejder vi en SMTTE- model sammen, hvor vi bl.a. sætter mål for projektet. Efter endt tema, evaluerer vi om vi fik opfyldt de mål vi havde sat os for børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse i forhold til det specifikke tema.

Vi vil bl.a. skele til de seks læreplanstemaer, Alsidig personlig udvikling – social udvikling - kommunikation og sprog - krop, sanser og bevægelse -Natur, udeliv og science – kultur, æstetik og fællesskab, når vi evaluerer vores temaer.

Det pædagogiske grundlag:

For at stille skarpt på vores pædagogiske praksis ud fra den styrkede pædagogiske læreplan, vil vi reflektere over og vurdere vores praksis ved hjælp af VÆKSTMODELLEN og EVAs redskab til selvevaluering.

Vi vil evaluere løbende i en proces hvor vi vil få øje på, hvor vi har brug for udvikling i forhold til læreplanen.

Vi vil tage udgangspunkt i det pædagogiske grundlags ni elementer og yderligere to fokusområder: samspil og relationer og evaluerende pædagogisk praksis.

Når vi evaluerer et element, sættes der kun evaluering på dagsordenen, så vi har god tid og rum til at reflektere sammen.

Det aftales i god tid hvilket element der skal evalueres, så alle medarbejdere forinden kan gøre iagttagelser som kan inddrages i evalueringen.

Der laves ikke en fast tidsramme for evalueringsarbejdet med hvert element, da det løbende vil vise sig hvilken tiltag/ hvor meget tid der er behov for, for at se en udvikling og en forankring.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?